

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 13/04-71

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júna 2004 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho a zo sudcov Jána Auxta a Juraja Horvátha v konaní o sťažnosti Mgr. M. H. a J. H., obaja bytom Z., zastúpených advokátom JUDr. R. B., Košice, ktorou namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1382/98, za účasti Okresného súdu Žiar nad Hronom, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Mgr. M. H. a J. H. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1382/98 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Žiar nad Hronom p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1382/98 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Mgr. M. H. a J. H. n e p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia Mgr. M. H. a J. H. v sume 15 064 Sk (slovom pätnásťtisícšesťdesiatštyri slovenských korún) advokátovi JUDr. R. B., K.

5. Okresný súd Žiar nad Hronom je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 15 064 Sk (slovom pätnásťtisícšesťdesiatštyri slovenských korún) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060494/8180 v Štátnej pokladnici do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 13/04 z 11. marca 2004 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Mgr. M. H. a J. H., obaja bytom Z. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1382/98.

Z prijatej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia podali 22. septembra 1993 Okresnému súdu Zvolen návrh, ktorým si uplatnili nároky z nesprávneho vyúčtovania dodávok tepla za rok 1991 a neoprávneného zúčtovania prác za deratizáciu domu proti Okresnému stavebnému bytovému družstvu Zvolen (ako správcovi domu).

Sťažovatelia uviedli, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo vydané rozhodnutie vo veci samej.

Vo svojej sťažnosti sa sťažovatelia domáhali, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a súčasne žiadali, aby im ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 000 Sk.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 511/04 doručeným ústavnému súdu 26. apríla 2004, ku ktorému pripojil vyjadrenie zákonného sudcu, v ktorom sa uvádza:

«V súlade s judikatúrou Ústavného súdu sa vyjadrím k trom základným kritériám a to zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

1. Pokiaľ ide o kritérium „zložitosti veci“ predmetom návrhu navrhovateľa je rozhodovanie o zaplatení konkrétnej finančnej čiastky žalovanou spoločnosťou a to na základe tvrdeného nároku sťažovateľa a z nesprávneho vyúčtovania vykurovania za rok 1991 a z neoprávneného zúčtovania prác za deratizáciu domu. Po preštudovaní obsahu súdneho spisu som nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o zložitosti veci (právnej a faktickej). Čiastočne by mohla byť braná do úvahy tá skutočnosť, že v rovnakom období prebiehalo viacej rôznych súdnych konaní, rôznych nájomcov domu týkajúceho sa rovnakého nároku.

2. Pokiaľ ide o „správanie“ sťažovateľa v predmetnej veci chcem poukázať na tú skutočnosť, že tento svojím správaním zapríčinil tú skutočnosť, že vec nebola rozhodnutá na Okresnom súde vo Zvolene, kde bol pôvodne podaný návrh na začatie konania. Sťažovateľ podal návrh na začatie konania 22. 9. 1993, tento návrh na začatie konania nemal zákonom predpísané náležitosti a nebol zaplatený súdny poplatok. Ani po výzve súdu, dokonca ani po osobnom pohovore sudcu so sťažovateľom návrh nebol riadne doplnený, ale v priebehu ďalších mesiacov doplňaný o nových účastníkov, prípadne účastníci, ktorí v návrhu uvedení už boli s návrhom nesúhlasili. To vlastne spôsobilo tú skutočnosť, že Okresný súd vo Zvolene až 19. 5. 1994 mohol vytyčiť termín pojednávania na 15. 6. 1994. Od tohto pojednávania sťažovateľ začal vznášať námietky zaujatosti proti

ktorémukoľvek prejednávajúcemu sudcovi, prejavoval nespokojnosť so všetkými zápisnicami súdu a to viedlo k tomu, že zákonný sudca JUDr. P. bol vylúčený z prejednávania veci, vec bola pridelená sudkyňi JUDr. K., kde 7. 11. 1995 sťažovateľ na pojednávaní vzniesol zaujatosť i voči tejto sudkyňi a všetkým sudcom Okresného súdu vo Zvolene. Krajský súd v Banskej Bystrici teda musel dvakrát rozhodovať o vylúčení sudcov Okresného súdu vo Zvolene, čo tiež neprispelo k rýchlosti konania. Po rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici bola vec doručená 20. 2. 1996 a dňa 3. 4. 1996 bola vec pridelená na Okresný súd v Lučenci. Dňa 14. 5. 1996 sudkyňa vytýčila termín pojednávania na deň 31. 5. 1996, kedy rozhodla o prerušení konania. Sťažovateľ dňa 28. 11. 1997 vzniesol námietku zaujatosti aj voči sudcom Okresného súdu v Lučenci. Krajský súd v Banskej Bystrici svojím rozhodnutím vylúčil týchto sudcov z prejednávania veci a rozhodol o pridelení veci Okresnému súdu v Žiari nad Hronom. Dňa 1. 7. 1998 vec došla na Okresný súd v Žiari nad Hronom. Sťažovateľ naďalej podával rôzne sťažnosti na Štátnu správu súdov a opäť vznášal námietky zaujatosti voči sudcom v konaní, kvôli ktorému bolo toto konanie prerušené. Námietky vznášal nielen voči sudcom okresných súdov (Zvolen, Lučenec, Žiar nad Hronom), ale aj voči sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici (vid'. spis 7 C 1397/98 Okresného súdu v Žiari nad Hronom). Tým, že sa sudy museli zaoberať jeho námietkami sťažovateľ spôsobil zbytočné prieťahy v konaní.

3. Pretože ústavná sťažnosť sa týka postupu Okresného súdu v Žiari nad Hronom v konaní vedenom pod spisovou značkou 4 C 1382/98 budem sa zaoberať len časom kedy tento spis prišiel na Okresný súd v Žiari nad Hronom. Po tom, čo vo veci boli vylúčení všetci sudcovia Okresného súdu vo Zvolene, kde vec bola takmer tri roky, čo boli vylúčení všetci sudcovia Okresného súdu v Lučenci, kde vec bola viac ako dva roky prišla táto vec dňa 1. 7. 1998 na Okresný súd v Žiari nad Hronom. Po preštudovaní veci dňa 14. 7. 1998 som urobil prvý úkon vo veci a zistil som, že vec prišla už z Okresného súdu v Lučenci v štádiu, keď bolo prerušené konanie. Okresný súd v Lučenci prerušil konanie svojím rozhodnutím z 31. 5. 1996. Ja som vo veci nevydával rozhodnutie o prerušení konania, ale zistil som, že sudkyňa rozhodla zákonným spôsobom o prerušení konania. Dôvodom prerušenia konania bola tá skutočnosť, že prebieha iné konanie, kde sa riešila otázka, ktorá mohla mať význam pre rozhodnutie súdu a preto bol zákonný dôvodov uvedený v § 109

ods. 2 písm. c) O. s. p. Po preštudovaní spisu som zistil, že sudkyňa zákonne prerušila toto konanie, pretože aj podľa môjho názoru bol tu dôvod na prerušenie veci. V konaní 8 C 59/96, ktoré sa viedlo na Okresnom súde v Lučenci sa neriešila predbežná otázka, ktorá by mala vzťah k tomuto spisu ale riešila sa základná a podstatná otázka, ktorá mala význam aj pre rozhodnutie v tejto veci. Predmetom tohto konania bola otázka správnosti vypočítania nákladov za vykurovacie obdobie od 1. 1. 1991 do 31. 12. 1991, tá istá otázka sa riešila aj v uvedenom konaní. Ďalšia dôležitá otázka, ktorá sa riešila v tomto konaní bola otázka rozdielnosti nákladov rôznych výmenníkových staníc na čo poukazoval i samotný sťažovateľ, ďalej sa riešila základná otázka a to správnosť odporcu pri individuálnom vyúčtovaní nákladov za vykurovacie obdobie v roku 1991. Ja som dospel k tomu názoru, že by nebolo vhodné, aby v rovnakom období, na rovnaké podstatné otázky, na tie isté skutkové okolnosti podávali znalecké posudky v dvoch rozdielnych konaniach, rozdielni znalci, pretože v konaní 8 C 59/96 už prebiehalo znalecké dokazovanie na tie isté podstatné skutkové náležitosti bol tu dôvod pre prerušenie konania. Táto vec, kvôli ktorej bolo konanie prerušené bola na námietky sťažovateľa voči sudcom Okresného súdu v Lučenci pridelená na Okresný súd v Žiari nad Hronom, kde sa viedla pod spisovou značkou 7 C 1397/98. Tieto skutočnosti som zistil už v júli 1998. Vzhľadom na to že bolo konanie prerušené, nemohli sa konať pojednávania a nebežali ani procesné lehoty v zmysle § 111 ods. 1 O. s. p. V čase, keď je prerušené konanie nemôžu ani účastníci vykonávať úkony smerujúce k pokračovaniu vo veci samej.

Čestne prehlasujem, že som nezabudol na túto vec v období, keď prišla na Okresný súd v Žiari nad Hronom. Venoval som jej náležitú pozornosť, pretože z obsahu spisu som vedel, že sťažovateľ bude neustále namietat' všetko a postup, ktoréhokoľvek sudcu. V pravidelných intervaloch som robil dotaz na kanceláriu, či vec kvôli ktorej bolo konanie prerušené bola právoplatne skončená. Do dnešnej doby mi kanceláriou nebolo oznámené, že by vec 7 C 1397/98 Okresného súdu v Žiari nad Hronom bola právoplatne skončená. Aj keď Ústavný súd vo svojom náleze (sp. zn. I. ÚS 21/00) hovorí, o tom, že ústava ukladá povinnosť prijať sudcovi príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prietahov aj v prípade prerušeného konania vzniká otázka, či platný právny stav t. j. O. s. p. alebo spravovací poriadok umožňuje sudcovi kontrolovať spis iného sudcu,

kvôli ktorému konaniu je vec prerušená či v tejto veci robí nejaké úkony a v akých časových intervaloch. Ako sudcovi mi platný právny stav nedovoľuje, aby som kontroloval postup iného sudcu vo veci, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie ďalšej veci. Pretože toto konanie bolo prerušené do právoplatnosti skončenia sporu, ktoré sa viedlo na Okresnom súde v Lučenci pod spisovou značkou 8 C 59/96 a neskôr na Okresnom súde v Žiari nad Hronom pod spisovou značkou 7 C 1397/98 a toto konanie nebolo doposiaľ právoplatne skončené nemohol som vo veci konať a tieto skutočnosti som aj sťažovateľovi dňa 29. 2. 2000 oznámil. Poukazujem na tú skutočnosť, že nielen ja ako sudca Okresného súdu ale ani Ústavný súd nemá možnosť rozhodnúť o povinnosti vo veci konať podľa osobitných predpisov, ak je konanie prerušené (vid'. nález Ústavného súdu SR I. ÚS 14/02). Z týchto dôvodov navrhujem ústavnú sťažnosť sťažovateľa Mgr. M. H. a spol. zamietnuť.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej stabilnej judikatúry, v súlade s ktorou

„Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (napr. IV. ÚS 59/03), pričom „tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (I. ÚS 76/03, II. ÚS 157/02). K vytvoreniu „stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (napr. III. ÚS 127/03).

V súlade s tým je základnou povinnosťou súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, keď sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3).

1. Predmetom konania pred okresným súdom je nárok s'ťažovateľov z nesprávneho vyúčtovania dodávok tepla za rok 1991 a neoprávneného zúčtovania prác za deratizáciu

domu zo strany Okresného stavebného bytového družstva Zvolen. Z vyjadrení sťažovateľov, okresného súdu ani z obsahu predloženého spisu ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej a skutkovej zložitosti veci. Tento názor vyslovil aj okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 511/04 z 21. apríla 2004.

2. Pri posudzovaní správania sťažovateľov v konaní o predmetnej veci ústavný súd poukazuje na ich neobvykle vysokú aktivitu pri uplatňovaní oprávnení daných im procesnými predpismi, ktorá významnou mierou prispela k predĺženiu konania. Išlo predovšetkým o vznášanie námietok zaujatosti voči všetkým sudcom prejednávajúcim a rozhodujúcim v ich právnej veci.

V súvislosti s procesnými úkonmi účastníkov konania ústavný súd už vyslovil, že „vyžitie možností daných sťažovateľovi Občianskym súdnym poriadkom na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie konania, ale nemožno ho kvalifikovať ako postup súdu, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy“ (napr. II. ÚS 31/01), ako aj že „dĺžku konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prietahov“ v prípade, keď súd o procesných návrhoch sťažovateľov konal a rozhodoval bez zbytočných prietahov (napr. II. ÚS 41/00). V súlade s uvedeným ústavný súd uzavrel, že správanie sťažovateľov významnou mierou prispelo k predĺženiu konania vo veci samej.

Vyššie uvedené hodnotenie správania sťažovateľov sa vzťahuje iba na konanie, keď právnu vec sťažovateľov prejednávali a rozhodovali Okresný súd Zvolen a Okresný súd Lučenec.

V súvislosti s uznesením Okresného súdu Lučenec sp. zn. 9 C 78/96 z 31. mája 1996, ktorým bolo prerušené namietané konanie do právoplatného skončenia sporu vedeného na tomto súde pod sp. zn. 8 C 59/96, je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že proti uvedenému uzneseniu nepodali sťažovatelia odvolanie. Hodnotiac správanie sťažovateľov

v napadnutom konaní pripisuje ústavný súd tejto skutočnosti podstatný význam a vyslovuje názor, že ak sťažovatelia nevyužili dostupný a účinný právny prostriedok nápravy proti uzneseniu súdu o prerušení konania (podanie odvolania v zákonnej lehote), ku ktorému došlo postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku [§ 109 ods. 2 písm. c)], nie je možné považovať dôsledky prerušenia konania ako „zbytočné prietahy“ zapríčinené výlučne okresným súdom, resp. vyvolané jeho nečinnosťou (m. m. I . ÚS 10/03).

V súvislosti s tým ústavný súd uzavrel, že správanie sťažovateľov prispelo významnou mierou k predĺženiu konania vo veci samej.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1382/98, pričom pri posudzovaní jeho postupu prihliadal na všetky okolnosti prípadu.

Predmetná vec napadnutá sťažnosťou bola okresnému súdu postúpená na základe uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 10 Nc 558/97 z 15. júna 1998, ktorým mu bola prikázaná na prejednanie a rozhodovanie. Konanie vo veci začalo podaním návrhu sťažovateľov Okresnému súdu Zvolen ešte v roku 1993, no po vylúčení všetkých jeho sudcov z prejednávania a rozhodovania bola vec v roku 1996 prikázaná Okresnému súdu Lučenec a v dôsledku vylúčenia aj všetkých jeho sudcov z jej prejednávania a rozhodovania bola v roku 1998 prikázaná okresnému súdu. Iba táto časť konania na okresnom súde je predmetom zisťovania, či došlo k vzniku zbytočných prietahov, hoci pri celkovom hodnotení ústavný súd zobral do úvahy aj obdobie od začatia konania vo veci na Okresnom súde Zvolen.

Z vyjadrenia zákonného sudcu prejednávajúceho a rozhodujúceho v právnej veci sťažovateľov na okresnom súde vyplýva, že sa stotožnil so záverom pred ním vo veci konajúcej sudkyne na Okresnom súde Lučenec, že bolo potrebné prebiehajúce konanie prerušiť (citovaným uznesením z 31. mája 1996), a vyslovil názor, že sudkyňa rozhodla o prerušení konania zákonným spôsobom.

Vo svojom vyjadrení zákonný sudca ďalej uviedol, že „... *dospel k tomu názoru, že by nebolo vhodné, aby v rovnakom období, na rovnaké podstatné otázky, na tie isté skutkové okolnosti podávali znalecké posudky v dvoch rozdielnych konaniach, rozdielni znalci, pretože v konaní 8 C 59/96 už prebiehalo znalecké dokazovanie na tie isté podstatné skutkové náležitosti bol tu dôvod pre prerušenie konania*“.

Takéto hodnotenie priebehu konania je síce podľa názoru ústavného súdu možné akceptovať, avšak nie bezvýhradne. Prerušenie konania samo osebe nemôže totiž ospravedlniť celkovú dĺžku jeho trvania v prípade, že existuje reálna hrozba, ktorá zakladá možnosť porušenia práva účastníka na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

V kontexte s uvedeným je potrebné vykladať a uplatňovať aj ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) OSP. Zo žiadneho ustanovenia ústavy nemožno vyvodiť, že prerušením konania jeho účastník stráca právo, ktoré je označené v čl. 48 ods. 2 ústavy (*mutatis mutandis* I. ÚS 21/00).

Neprimeraná dĺžka prerušenia konania nie je ospravedlniteľná ani realizáciou zásady hospodárnosti (neustanovenie znalca z dôvodu, že v inom konaní ustanovený znalec už rieši identickú problematiku).

Okrem vyššie uvedených zistení však ústavný súd musí konštatovať, že najmä s prihliadnutím na celkovú doterajšiu dĺžku konania v posudzovanej veci (konanie trvá od 22. septembra 1993), ako aj so zreteľom na obsah základného práva ustanoveného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je možné považovať postup okresného súdu za konanie bez zbytočných priet'ahov.

Z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby s'ťažovateľ musel čakať na právoplatné meritórne rozhodnutie vo veci viac ako 10 rokov.

Na základe tohto konštatovania ústavný súd nepovažoval za potrebné reagovať na tú časť vyjadrenia zákonného sudcu, v ktorej uvádza, že sa v pravidelných intervaloch informoval v kancelárii súdu na to, či vec, kvôli ktorej bolo konanie prerušené, bola právoplatne skončená, ani na konštatovanie, že platný právny stav sudcovi neustanovuje „*kontrolovať spis iného sudcu, kvôli ktorému konaniu je vec prerušená...*“.

Po opätovnom vyžiadaní spisu z okresného súdu ústavný súd zistil, že v konaní boli realizované ďalšie procesné úkony, najmä uznesenie zo 14. apríla 2004, ktorým okresný súd rozhodol o pokračovaní v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1382/98 dňom 14. apríla 2004. V uznesení sa okrem iného konštatuje, že „... *konanie 7 C 1397/98 (pôvodne na Okresnom súde Lučenec 8 C 59/96) síce právoplatne skončené nie je, ale z obsahu tohto spisu súd zistil, že odpadli prekážky, pre ktoré bolo konanie prerušené*“.

Naposledy bolo v predmetnej veci uskutočnené pojednávanie 10. mája 2004, na ktorom bol realizovaný rozsiahly výsluch sťažovateľa a právny zástupca odporcu súdu oznámil, že doklady zo skúmaného obdobia sú v súlade so zákonom už skartované. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, aby účastníci konania navrhli svedkov na vypočutie, resp. k týmto návrhom sa vyjadrili.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že okresnému súdu so zreteľom na § 109 ods. 2 OSP v spojení s § 135 ods. 2 prvej vety OSP nič nebránilo v tom, aby v záujme odstránenia právnej neistoty sťažovateľov a ochrany ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozhodol o pokračovaní v konaní (tak ako to urobil vyššie citovaným uznesením zo 14. apríla 2004) už omnoho skôr.

Na základe toho ústavný súd uzavrel, že doterajším postupom okresného súdu v konaní, ktoré je na ňom vedené pod sp. zn. 4 C 1382/98, došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa ods. 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovatelia v sťažnosti žiadali aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde má primerané finančné zadosťučinenie povahu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu súčasťou zadosťučinenia sťažovateľov je aj samotné autoritatívne deklarovanie porušenia ich práv.

Ústavný súd vzal ďalej pri rozhodovaní o tej časti sťažnosti, ktorou sa sťažovatelia domáhali priznania primeraného finančného zadosťučinenia, do úvahy najmä ich vyššie vyhodnotený výrazný podiel na celkovej doterajšej dĺžke konania (akceptovanie existencie

zákonnej prekážky postupu vo veci bez využitia možnosti podať odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania) a vzhľadom na to považoval samotné vyslovenie porušenia ich práva a výrok, ktorým prikázal okresnému súdu v predmetnej veci konať, za dostatočnú ochranu ich základného práva.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. R. B., uplatnených v podaní z 18. februára 2004. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 13 ods. 8, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“). Úhrada bola priznaná v celkovej výške 15 064 Sk [4 x 3 630 Sk a 4 x 136 Sk režijný paušál (§ 19 vyhlášky)], pričom výška odmeny je stanovená pre spoločné zastupovanie dvoch sťažovateľov (znížená o 20 % podľa § 17 ods. 2 vyhlášky). Za úkon právnej služby „*nahliadnutie do spisu*“ ústavný súd odmenu nepriznal, pretože tento úkon bol realizovaný v rámci prípravy a prevzatia zastúpenia [§ 16 ods. 1 písm. a) vyhlášky].

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2004